

**Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer**
**Voor het jaar: 2026 (beheerjaar 2027)**
**Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen**  
**Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos**

| Maatregel                        | Activiteit                                        | Set<br>arbeidseenheid                                                                                                                                    | Normbepalende<br>omstandigheden                                                                | Herkomst<br>norm | Uur<br>per ha | Normbedrag<br>per ha | Freq.<br>p.j. | % te bew.<br>opp. | Kostprijs<br>per ha p.j. |
|----------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|---------------|----------------------|---------------|-------------------|--------------------------|
| begrazen binnen<br>raster/sloten | verzorgen/controleren van<br>(beheers-)dieren     | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 kosten veterinaire zorg (lage<br>graasdruk)<br>1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)                                   | op basis van enquête                                                                           | Alterra 2016     | 1,900         | 125,64               | 1,000         | 10%               | 12,56                    |
|                                  | verzorgen drinkwater                              | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee                                                                                    | op basis van enquête                                                                           | Alterra 2016     | 0,020         | 29,60                | 1,000         | 10%               | 2,96                     |
| reduceren stamtal, geen<br>oogst | afzetten/zuiveren                                 | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 motorzaag middelzwaar (A-075)                                                                                       | monocultuur' eik, es of els, <6<br>m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha<br>ivm omvormingsbeheer]        | Normenboek NBL   | 6,000         | 448,90               | 0,100         | 15%               | 6,73                     |
|                                  | ringen (5 tot 50 bomen per<br>ha)                 | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 motorzaag middelzwaar (A-075)                                                                                       | 2 zaagsnedes door het<br>cambium rondom de<br>wortelaanzet                                     | Alterra 2014     | 0,340         | 25,44                | 0,050         | 15%               | 0,19                     |
| snoeien                          | snoeien overhangende<br>takken                    | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 handgereedschap (A-064)                                                                                             | conform N14.01; met<br>(motor)stokzaag langs<br>bosranden en exploitatiewegen                  | BUWA2015         | 3,700         | 225,31               | 0,250         | 5%                | 2,82                     |
|                                  | versnipperen gesnoeid<br>hout                     | 2 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)<br>1 houtversnipperaar (A-054)                                                        | tot 14 cm dik; gemidd. 1-10<br>takken per boom (en ca 200<br>bomen/ha)                         | Normenboek NBL   | 2,000         | 373,01               | 0,250         | 5%                | 4,66                     |
| monitoring/karteren              | certificering bos                                 | 1 medewerker hoog tarief (A-149)<br>1 mat. kosten certificering                                                                                          | op basis van uitgevoerde<br>enquête                                                            | Alterra 2016     | 0,040         | 8,00                 | 1,000         | 100%              | 8,00                     |
| onderhouden/vervangen<br>raster  | onderhouden veeraster<br>100 m1/ha incl.kraal/hek | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 handgereedschap (A-064)<br>1 materiaal/afschrijving veeraster<br>100 m                                              | na splitsing in activiteiten<br>'plaatsen raster' en 'onderhoud<br>raster'; onderhoud per jaar | Alterra 2016/7   | 0,210         | 29,08                | 1,000         | 7%                | 2,04                     |
|                                  | onderhouden veeraster<br>100 m1/ha incl.kraal/hek | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 handgereedschap (A-064)<br>1 materiaal/afschrijving veeraster<br>100 m                                              | handmatig onderhoud raster -<br>slechte bereikbaarheid ;<br>onderhoud per jaar                 | Alterra 2016/7   | 0,560         | 50,40                | 1,000         | 3%                | 1,51                     |
|                                  | plaatsen veeraster 100<br>m/ha                    | 2 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)<br>1 rasterpalenheier (achter trekker)<br>1 materiaalkosten aanleg veeraster<br>100 m | plaatsen jongveeraster met<br>palenheier achter trekker incl.<br>kosten rastermateriaal        | Alterra 2016/7   | 1,460         | 662,49               | 0,067         | 10%               | 4,44                     |
|                                  | verwijderen veeraster 100<br>m/ha                 | 2 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 midigraafmachine                                                                                                    | raster verwijderen met kleine<br>graafmachine (midi HGM)                                       | Alterra 2018     | 0,474         | 76,58                | 0,067         | 7%                | 0,36                     |
|                                  | verwijderen veeraster 100<br>m/ha                 | 2 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004)<br>1 Voorlader<br>1 vork voor voorlader                                               | raster handmatig<br>losmaken/oprollen, en palen<br>trekken met tractor en<br>voorlader         | Alterra 2018     | 1,035         | 163,90               | 0,067         | 3%                | 0,33                     |
|                                  | verwijderen veeraster 100<br>m/ha                 | 1 medewerker laag tarief (A-86)                                                                                                                          | tussentransport, laden resten<br>verwijderd raster op                                          | Alterra 2016/7   | 0,126         | 28,13                | 0,067         | 10%               | 0,19                     |
|                                  |                                                   |                                                                                                                                                          |                                                                                                |                  |               |                      |               |                   |                          |

**Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer**

Voor het jaar: **2026 (beheerjaar 2027)**

**Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen**  
**Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos**

| Maatregel                  | Activiteit                                   | Set<br>arbeidseenheid                                                                                                                               | Normbepalende<br>omstandigheden                                                                               | Herkomst<br>norm                 | Uur<br>per ha                        | Normbedrag<br>per ha | Freq.<br>p.j. | % te bew.<br>opp.        | Kostprijs<br>per ha p.j. |
|----------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------|----------------------|---------------|--------------------------|--------------------------|
| onderhouden<br>watergangen | uitmaaien watergang 5<br>m1/ha               | 1 vrachtwagen met opbouwkraan<br>10 ton<br>1 Stort verwijderd raster 100 m/ha<br>1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004)<br>1 landbouwwagen 2-assig (A-129) | vrachtwagen, 15 km transport,<br>stortkosten                                                                  |                                  |                                      |                      |               |                          |                          |
|                            |                                              | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)<br>1 aanbouw maaikorf (A-043)                                                    | maaikorf 3m breed; breedte<br>talud <3m; breedte sloot <7m;<br>bodem en 2 taluds uitmaaien                    | Normenboek NBL                   | 0,023                                | 3,23                 | 0,450         | 100%                     | 1,46                     |
|                            |                                              | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)<br>1 opraapwagen (A-051)                                                         | Notitie kosten bulken 2002<br>(tarief ongunstig en kosten<br>shredder; zie 'omrekening'<br>sloten&maaisel.xls | Alterra                          | 0,023                                | 4,01                 | 0,450         | 100%                     | 1,80                     |
|                            |                                              | inspecteren veiligheid                                                                                                                              | Visual Tree Assessment<br>(VTA-controle) per hectare                                                          | 1 medewerker hoog tarief (A-149) | 25 bomen per uur; totaal 12<br>bomen | Unie van bosgroepen  | 0,320         | 24,31                    | 0,500                    |
| onderhouden wegen          | onderhoud<br>ontsluitingspad/-kade<br>20m/ha | 1 medewerker laag tarief (A-86)<br>1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)<br>1 klepelmaaier/frees (A-022)                                                  | maaien/frezen/profileren; 5 m<br>breedte                                                                      | Normenboek NBL                   | 0,100                                | 15,98                | 1,000         | 100%                     | 15,98                    |
| Totaal kosten              |                                              |                                                                                                                                                     |                                                                                                               |                                  |                                      |                      |               |                          | 67,24                    |
| Opbrengsten                | Activiteit                                   |                                                                                                                                                     |                                                                                                               |                                  | Productie                            |                      | % opp.        | Opbrengst<br>per ha p.j. |                          |
|                            | in eigen regie,verkoop houtsnippers          |                                                                                                                                                     |                                                                                                               |                                  |                                      |                      | 1             | 5%                       | 5,24                     |
| Totaal<br>opbrengsten      |                                              |                                                                                                                                                     |                                                                                                               |                                  |                                      |                      |               |                          | 5,24                     |
| Exploitatiesaldo           |                                              |                                                                                                                                                     |                                                                                                               |                                  |                                      |                      |               |                          | 62,00                    |